

003 [Autobiographical text (1907)]

Vooraf

In 1907 besluit uitgeverij Veldt in Amsterdam tot de uitgave van een bundel met portretten en biografieën van kunstenaars, getiteld *Onze Moderne Meesters*¹. De samensteller van het boek is F.M. Lurasco. Aan ieder van de 124 kunstenaars is één pagina gewijd.

Bron

Mondriaans eerste autobiografische tekst verschijnt op pagina 10 van het boek *Onze Moderne Meesters*. Links op de pagina staat een fotoportret van hem, rechts de tekst. Er is geen oorspronkelijk manuscript teruggevonden; de enige bron van de tekst is de publicatie. We kunnen daarom niet nagaan of Lurasco Mondriaans tekst bewerkt heeft; in een dergelijk geval spreken we van ‘geautoriseerd, maar met twijfel over de redactie’. De tekst begint met ‘Piet Mondriaan, [...]’ en eindigt met ‘Woonplaats Amsterdam.’; we beschouwen de tekst als voltooid.

Basistekst en leestekst

Er is slechts één bron beschikbaar van de [*Autobiographical text (1907)*] en wel de publicatie in *Onze Moderne Meesters*. Deze publicatie is de basis voor de gepresenteerde tekst.

Voor de leestekst hebben we de tekst in *Onze Moderne Meesters* letterlijk gevolgd, dat wil zeggen in de toen gangbare spelling van De Vries en Te Winkel.

Titel

De autobiografische tekst heeft geen titel. Om identificatie te vergemakkelijken is een fictieve titel toegevoegd: [*Autobiographical text (1907)*]. Deze fictieve titel is tussen vierkante haken geplaatst omdat het geen titel van Mondriaan is.

Datering en ondertekening

De datering ontbreekt en in dit geval wordt de datum van verschijning van de publicatie als beredeneerde datering gebruikt. *Onze Moderne Meesters* is uitgegeven in december 1907². De beredeneerde datering van [*Autobiographical text (1907)*] is: december 1907³.

De tekst is niet ondertekend.

Ontstaan en publicatie

In het voorwoord van het boek *Onze Moderne Meesters* schrijven C.L.G. Veldt (uitgever) en F.M. Lurasco (samensteller) onder andere: ‘Om tegemoet te komen aan de sterke toename van belangstelling in de werken onzer beeldende kunstenaars [...] besloten wij tot de uitgave van dit werk: een bundel portretten van onze hedendaagsche schilders, tekenaars en beeldhouwers, vergezeld van eenige korte biografische wetenswaardigheden. Ten einde ons plan wel te doen slagen, richtten wij ons tot de bedoelde artiesten om hun medewerking, hun verzoekend ons hun beeltenissen ter reproductie af te staan en ons de gewenschte gegevens omtrent hun kunstenaarsloopbaan te verstrekken’.

Het is niet bekend of de samensteller - F.M. Lurasco - de door Mondriaan ingezonden tekst gewijzigd heeft.

Afbeeldingen

Naast de tekst staat een portret van Mondriaan in een ovaalvorm⁴ en daaronder: ‘Piet Mondriaan.’

Vermelde personen

Mondriaan noemt twee personen in zijn autobiografische tekst. De eerste is oom Frits Mondriaan (1853-1932) - een schilder in de stijl van de Haagse School - die hem af en toe helpt met zijn studie L.O. Handtekenen. De tweede is Johan Braet van Überfeldt (1807-1894), een schilderpedagoog en auteur van een leerboek voor tekenen. Braet van Überfeldt bezat een verzameling schilderijen en reproducties die

¹ F.M.Lurasco (red.). *Onze Moderne Meesters*. Amsterdam, 1907: 10.

² CRI: 126.

³ Mondriaan woonde van juni 1906 tot januari 1908 op de Albert Cuypstraat 272^{III} in Amsterdam.

⁴ CRI: 126, afb.52.

Mondriaan grondig bestudeerde⁵. Overigens wordt zijn naam in de [*Autobiographical text (1907)*] verkeerd gespeld, namelijk: 'Braedt van Uberfeldt'.

Overige opmerkingen

Uitgeverij Veldt (C.L.G. Veldt) gaf het boek *Onze Moderne Meesters* uit. Zeer waarschijnlijk heeft de uitgever aan de kunstenaars - naast een tekst en een fotoportret - een financiële vergoeding gevraagd om de uitgave mogelijk te maken. Mondriaan gaf een schilderij aan Veldt als betaling voor het opnemen van tekst en foto in *Onze Moderne Meesters*. In 1956 schonk Veldt dit schilderij van Mondriaan aan het Haags Gemeentemuseum⁶.

Schilderijen ontstaan tijdens schrijfperiode

Gelet op de publicatiedatum - december 1907 - heeft Mondriaan de [*Autobiographical text (1907)*] waarschijnlijk medio 1907 geschreven. Volgens de Catalogue Raisonné vervaardigde hij in 1907 twintig schilderijen: A408-A427⁷. Tijdens het schrijven aan de [*Autobiographical text (1907)*] zal hij met één of meer van deze schilderijen bezig zijn geweest.

---

⁵ J.M. Joosten, en A.Z. Rudenstine 'Chronologie'. In tent.cat.: *Piet Mondriaan*. Den Haag, Washington, New York, 1994: 21.

⁶ H. Janssen. *Mondriaan in het Gemeentemuseum Den Haag*. Den Haag 2008: 32. Afbeelding: CRI: 217, A154.

⁷ CRI: 318-326.